

Országos Atomenergia Hivatal

SAJTÓANYAG

2018: biztonságosan üzemeltek a létesítmények

Az Országos Atomenergia Hivatal évindító sajtótájékoztatója

2019. január 10.

Az atomenergia felhasználása az elmúlt év során az előírásoknak megfelelően, biztonságosan zajlott. Az OAH az év során folyamatosan felügyelte a nukleáris, és a radioaktív hulladék-tároló létesítményeket és az atomenergia egyéb (pl. radioaktív források használata, röntgengépek) alkalmazását. Ennek során engedélyezte, ellenőrizte, értékelt a több mint 4000 engedélyes tevékenységét és szükség esetén érvényesítési eljárást folytatott le. A 2018. évről általánosságban megállapítható, hogy az OAH felügyeleti körébe tartozó nukleáris létesítmények – a Paksi Atomerőmű, a paksi telephelyen létesítendő új atomerőművi blokkok, a Budapesti Kutatóreaktor, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Nukleáris Technikai Intézet Oktatóreaktora, a Kiegészített Kazetták Átmeneti Tárolója –, valamint radioaktív hulladék-tárolók – a Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló és a Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló – az év során biztonságosan, az előírt feltételek és korlátok mellett üzemeltek, a létesítmények működése nem jelentett egészségkockázat-növekedést sem a létesítmények alkalmazottjaira, sem a lakosságra. A lakosság és a munkavállalók dózisterhelése nem lépte túl a korlátokat. A nukleáris létesítményekben és radioaktív hulladék-tárolókban összesen 32 (ebből 7 fizikai védelemmel kapcsolatos) jelentésköteles eseményt vizsgált az OAH, a kisebb engedélyeseknél összesen 7 sugárvédelemmel kapcsolatos esemény hatósági kivizsgálását kellett elvégezni, fizikai védelemmel összefüggő esemény nem történt.

Nemzetközi felülvizsgálatok: hazánk jól vizsgázott. 2018-ban újra Magyarországra látogatott a NAÜ szakértői delegációja, hogy megvizsgálja, a teljes nukleáris hatósági rendszert felülvizsgáló 2015-ös missziót (IRRS) követően hogyan kezelte hazánk a javaslatokat és az észrevételeket. A NAÜ-misszió szerint Magyarország jelentős eredményeket ért el a hatósági rendszer továbbfejlesztése területén, amely megfelel a nemzetközi ajánlásoknak és követelményeknek. A sugárvédelem hatósági felügyeletének átvételét követően az OAH meghatározta a hiányzó követelményeket, egyszerűsítette a folyamatokat.

Végrehajtottuk az öregedéskezelésre vonatkozó uniós felülvizsgálatot: az ENSREG jelentése az üzemelő atomerőművek és kutatóreaktorok tekintetében megállapítja, hogy Magyarország rendelkezik kidolgozott öregedéskezelési programmal, amely összhangban van a NAÜ ajánlásaival és a Nyugat-európai Nukleáris Hatóságok Szövetségének (WENRA) vonatkozó referenciaszintjeivel. A jelentés fejlesztési javaslatokat is megfogalmaz, amely alapján intézkedési tervet készíthet hazánk az öregedéskezeléssel kapcsolatban.

2018-ban került sor a kiegészített fűtőelemek kezelésének biztonságáról és a radioaktív hulladékok kezelésének biztonságáról szóló közös egyezmény (Joint Convention) részes államainak hatodik felülvizsgálati értekezletére. A nemzeti jelentés, a magyar előadás, illetve a kérdésekre adott válaszok alapján a felülvizsgálati értekezlet megállapította, hogy a magyar gyakorlat megfelel az egyezményben megfogalmazott követelményeknek. A felülvizsgálók többek között pozitívan értékelték (good performance) a kiegészített üzemanyag és radioaktív hulladék kezelésének 2015-ben elfogadott nemzeti politikáját, az OAH erőforrásainak fejlesztésére és a képzésre tett

erőfeszítéseket, a zárt sugárforrások követésére bevezetett új rendszert, valamint a Nemzeti Radioaktív hulladék-tároló és a Kiegészített Kazetták Átmeneti Tárolója tekintetében végzett fejlesztéseket.

Az Európai Bizottság számára a kiegészített fűtélelemek és a radioaktív hulladékok felelősségteljes és biztonságos kezelését szolgáló közösségi keret létrehozásáról szóló 2011/70/EURATOM Irányelv végrehajtásáról nemzeti jelentést nyújtottunk be 2018 augusztusában.

2019-ben kell benyújtani a Nukleáris Biztonsági Egyezményhez kapcsolódó nemzeti jelentést, amelyben három évet átfogóan összefoglaljuk, hogy Magyarország hogyan tett eleget az egyezményben foglalt követelményeknek.

Két hazai nukleáris létesítmény, a Kiegészített Kazetták Átmeneti Tárolója, valamint a Paksi Atomerőmű 10 évenként esedékes Időszakos Biztonsági Felülvizsgálata zárult le 2018-ban, melynek keretében a biztonsági követelmények teljesülésének és a kockázatok mértékének elemzése és értékelése történt meg. A vizsgálat nemcsak pillanatnyi állapotot rögzített, hanem 10 évre vissza és részben előre is tekintett. A nemzetközi tapasztalatok, ajánlások figyelembevételével zajló felülvizsgálat kapcsán elrendelt intézkedések célja a nukleáris biztonság szintjének növelése, az üzemeltetésből származó kockázat csökkentése.

Biztonsági tartalékok növelése nemzetközi tapasztalatok alapján. A Fukushima Daiichi atomerőműben 2011 márciusában történt balesetet követően – az Európai Bizottság kezdeményezésére – a Paksi Atomerőműben Célzott Biztonsági Felülvizsgálatot hajtott végre az engedélyes és a hatóság. A felülvizsgálat azt állapította meg, hogy a Paksi Atomerőmű teljesen biztonságos, az elhatározott intézkedések végrehajtása valójában a biztonsági tartalékok növelését célozza. Az OAH nukleáris biztonsági felügyelői az éves tervnek megfelelően folyamatosan felügyelik az erőműben a feladatok végrehajtását. A Célzott Biztonsági Felülvizsgálat során 46 intézkedést írt elő a hatóság, eddig 41 intézkedés teljesült. További 5 intézkedés végrehajtását át kellett ütemezni az eredeti határidőhöz, 2018. december 31-hez képest. Az intézkedések későbbi megvalósítása nincs hatással a nukleáris biztonság szintjére.

Az új blokkokhoz kapcsolódóan a felvonulási épületek engedélyezése folyik. 2018-ban kisebb engedélyeket adtunk ki: a Paks II. Zrt. kérelmére módosítottuk az erőműberuházási központra vonatkozó építési engedélyt, valamint két felvonulási épület építését engedélyeztük, továbbá egy harmadik eljárás folyamatban van. Az új blokkok építési munkálatait a jelenleg hatályos jogszabályok szerint a létesítési engedély birtokában lehet majd megkezdeni. A létesítési engedélykérelem beérkezése felkészült a hivatal. A jelentős terjedelmű (várhatóan mintegy 300.000 oldalas) engedélykérelem elbírálására és a megalapozott döntés meghozatalára legfeljebb 15 hónap áll majd rendelkezésre. Az új blokkok építésének előkészítéseként nemzetközi nukleáris biztosítéki egyeztetést kezdeményeztünk a NAÜ és az EU elvárásainak pontosítása és a tervezhető magyar teendők meghatározása érdekében.

A nukleáris baleset-elhárításra külön figyelmet fordítottunk. Létesítményi szinten összesen hat balesetelhárítási intézkedési terv átalakítási engedély-kérelmének elbírálását végeztük el.

Az OAH szakértői részt vettek többek között az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. gyakorlatain (sugárforráskeresési, súlyos üzemzavari és teljes körű), továbbá az MTA EK Budapesti Kutatóreaktorát, valamint az RHK Kft. püspökszilágyi és bátaapáti telephelyeit érintő balesetelhárítási gyakorlatokon. A tapasztalatok alapján elmondható, hogy az engedélyesek az előírásoknak megfelelően, egy esetleges veszélyhelyzet során határozottan, felkészülten reagálnak.

Az OAH nemzetközi szinten is részt vesz a nukleáris veszélyhelyzet-kezelésben. Az Európai Bizottsággal nukleáris veszélyhelyzeti tanácsadásra kötött, a 2016-2019-es időszakra vonatkozó RESPEC-szerződés keretében az OAH 2018 novemberében nemzetközi nukleáris veszélyhelyzet-kezelési gyakorlatot szervezett. A gyakorlaton az uniós tagállamok illetékes hatóságai és kapcsolattartási pontjai, valamint az Európai Bizottság érintett szervezetei vettek részt. A

forгатókönyv egy radioaktívizotóp-terjedés esetét modellezte, célja a tagállamok közötti információáramlás és kommunikációs folyamatok gyakorlása volt.

Duna-víz: az alacsony vízállás és a magas hőmérséklet együttesen sem volt hatással a nukleáris biztonságra. 2018 nyarán a szélsőséges időjárási körülményeknek köszönhetően rekord alacsony vízállás mellett a Duna hőmérséklete megemelkedett. A vízhőmérsékletre vonatkozó korlátok betartása környezetvédelmi kérdés. A nukleáris biztonságot a nyári aszályos és forró időjárás nem veszélyeztette, a nukleáris biztonsági követelményeket a Paksi Atomerőmű mindvégig betartotta. Mindemellett fontos hangsúlyozni, hogy olyan tartalékok és technológiák állnak rendelkezésre, amelyek biztosítják, hogy a tavalyinál szélsőségesebb időjárási viszonyok között is garantált a Paksi Atomerőmű biztonsága.

Nyitottság és átláthatóság: két közmeghallgatás, közel száznyolcvan hír, sikeres ismeretterjesztő rendezvények

Az OAH kiemelt figyelmet fordít a lakosság tájékoztatására, illetve hatósági döntéseibe való bevonására. 2018-ban (a NAÜ, valamint az IRRS-misszió ajánlásainak is megfelelően) két közmeghallgatást tartott a hivatal. A Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tárolóhoz, valamint a Kiegett Kazetták Átmeneti Tárolójához kapcsolódó létesítményi szintű engedélykérelmek esetében volt lehetőség közvetlenül kérdezni az OAH-t. A lakosság bevonását más területen is biztosítottuk: tizenkét útmutató-tervezetet tettünk közzé véleményezésre. Minden eddiginél több, összesen 177 hírben számoltunk be a hivatal tevékenységéről, de olyan témákkal is részletesen foglalkoztunk, mint például a létesítményekkel, illetve az atomenergia alkalmazásával kapcsolatos események, az atomerőmű karbantartása, a Duna vizének hőmérséklete.

Atomenergiáról – mindenkinek ismeretterjesztő rendezvényünkre két alkalommal került sor, Kecskeméten és Győrött is háromszáz fő fölött volt az érdeklődők száma.